

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Școala Doctorală de Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclu de studii	Doctorat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Doctorat

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Sentențiarul Evului mediu târziu						
2.2 Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. A. Baumgarten						
2.3 Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. A. Baumgarten						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Discipl. de specialitate

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					12
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	110				
3.8 Total ore pe semestru	160				
3.9 Numărul de credite	10				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• –
4.2 de competențe	• cunoștințe de istoria filosofiei medievale, teoria științei, istoria culturii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezență obligatorie la 70% din numărul total al orelor de curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Elaborarea și prezentarea referatelor și a lucrărilor practice. • Participarea la evaluarea finală nu este condiționată și nu este obligatorie

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe avansate în domeniul Filosofie; capacitatea de identificare, formulare și soluționare a problemelor de cercetare; stăpânirea metodelor și tehnicilor de cercetare avansată; cunoștințe privind managementul proiectelor de cercetare; abilități de documentare, elaborare și valorificare a lucrărilor științifice; abilități lingvistice necesare documentării și elaborării de lucrări științifice; înțelegerea și capacitatea de aplicare a principiilor și valorilor eticii cercetării și a deontologiei profesionale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> competențe de comunicare, scrisă și orală, în domeniul Filosofiei și a culturii; competențe lingvistice avansate; utilizarea tehnologiei informației și comunicării; abilități de interrelaționare și lucru în echipă; cunoștințe privind managementul resurselor umane și financiare, precum și managementul crizei, riscului și a eșecului; abilități de conducere și antreprenoriale; managementul timpului și al carierei; cunoașterea legislației privind drepturile de proprietate intelectuală

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea principalelor epistemologii teologice și filosofice ale finalului secolului al XIV și a practicilor intelectuale ale universitatilor medievale
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Inițiere în practica lecturii paleografice, a editării, stabilirii surselor și a comentării unor comentarii la Cartea Sentințelor a lui Petrus Lombardus din universitățile medievale ale secolului al XIV-lea

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Teorii ale științei în Evul Mediu	prelegere, problematizare, dezbateri	
Nașterea ideii teologiei ca știință în sec XII	prelegere, problematizare, dezbateri	
Genul literar al Sentințelor și impunerea lui universitară	prelegere, problematizare, dezbateri	
Primele comentarii la Sentințe: Alex din Hales, Bonaventura	prelegere, problematizare, dezbateri	
Noua epistemologie și dezbaterile ei: Scotus, Ockham, Aureolus	prelegere, problematizare, dezbateri	
Revenirea lui Augustin în secolul al XIV-lea: Thomas de Argentina	prelegere, problematizare, dezbateri	
Teologia engleză și problema obiectului cunoașterii: Holkot, Wodeham, Chatton	prelegere, problematizare, dezbateri	
Teologia engleză la Paris: Grigore de Rimini	prelegere, problematizare, dezbateri	
Crizele doctrinare de după Grigore	prelegere, problematizare, dezbateri	
Godescalc de Nepomuk și recuperarea comentariului său	prelegere, problematizare, dezbateri	
Posteritatea cistercienilor în sec. XIV	prelegere, problematizare, dezbateri	
Recapitulare	prelegere, problematizare, dezbateri	
Bibliografie:		
<p>ADAM WODEH., <i>Lectura</i> = ADAM WODEHAM, <i>Lectura secunda in librum primum Sententiarum, Prologus et Distinctio Prima</i> - ed. R. Wood - G. Gál, New York, 1990.</p> <p>ADAM WODEH., <i>In Sent.</i> = ADAM WODEHAM, <i>Super quatuor libros Sententiarum</i>, manuscris al Bibliotecii Universității Sorbonna, Paris, ms. 193.</p> <p>ADAM WODEH., <i>In Sent. (abrev. Oyta)</i> = ADAM WODEHAM, <i>Super quatuor libros Sententiarum</i>, Paris, 1512 (incunabulul conține abrevierea lui Henricus Totting de Oyta, din a doua jumătate a secolului al XIV-lea).</p> <p>ALEX. DE HALES, <i>Summa Fr. Alexandri</i> = ALEXANDER DE HALES, <i>Summa theologica seu sic ab origine dicta 'Summa fratris Alexandri'</i> - ed. P. Collegii S. Bonaventura, t. 1, Quaracchi, 1924.</p> <p>ALFONSUS TOL., <i>Super I Sent.</i> = ALFONSUS VARGAS TOLETANUS, <i>Lectura super primum Sententiarum</i>, Veneția, 1490.</p> <p>CHATTON, <i>Rep.</i> = WALTER CHATTON, <i>Reportatio et Lectura super Sententias: Collatio ad librum primum et Prologus</i>, ed. J. C. Wey, Toronto: PIMS (Studies and Texts, 90), 1989.</p> <p>CHATTON, <i>Sent., dist. 1-9</i> = WALTER CHATTON, <i>Reportatio super Sententias</i>, Liber I, distinctiones 1-9, Edited, with an introduction and notes, by Joseph C. Wey, CSB and Girard J. Etzkorn, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 2002.</p> <p>CHATTON, <i>Sent., dist. 10-48</i> = WALTER CHATTON, <i>Reportatio super Sententias</i>, Liber I, distinctiones 10-48, Edited, with an introduction and notes, by Joseph C. Wey, CSB and Girard J. Etzkorn, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 2002.</p> <p>DURANDUS, <i>In Sent.</i> = DURANDI A SANCTO PORCIANO <i>In Sententias theologicas Petri Lombardi commentariorum libri quatuor</i>, Venetiis, 1563.</p> <p>GREG. ARIM., <i>In I Sent.</i> = GREGORIUS ARIMINENSIS, <i>Lectura super Primum et Secundum Sententiarum</i> - ed. D. Trapp - V. Marcolino - W. Eckermann - M. Santos Noya - W. Schultze - W. Simon - W. Urban - V. Vendland (<i>Spätmittelalter und Reformation Texte und Untersuchungen</i>, 6), Berlin - New York; t. I (Prol., et dist. 1-6):1981; t. II (dist. 7-17): 1982.</p> <p>HOLKOT, <i>In Sent.</i> = ROBERTI HOLKOT, <i>In quatuor libros Sententiarum quaestiones argutissime. Quaedam (ut ipse auctor appellat) conferentiae. De imputabilitate peccati quaestio longa. Determinationes item quarundam aliarum quaestionum</i>, Lyon, 1518.</p> <p>HOLKOT, <i>Utrum haec ...</i> = [ROBERTI HOLKOT] <i>Utrum haec sit concedenda: Deus est Pater et Filius et</i></p>		

Spiritus Sanctus, în H. G. Gelber, *Logic and the Trinity. A Clash of Values in Scholastic Thought (1300-1350)*, ed. Ann Arbor, 1974.

OCKHAM, *In I Sent. Ord.* = GUILLELMUS DE OCKHAM, *Scriptum in librum primum Sententiarum (Ordinatio)* - ed. G. I. Etzkorn - F. E. Kelly (*Opera theologica*, I), The Franciscan Institute of St. Bonaventure University, New York, 1967.

PETR. AUREOL., *Script.* = PETRUS AUREOLUS, *Scriptum super primum Sententiarum*, ed. E. Buytaert, New York-Louvain-Paderborn, 1952.

PETR. LOMB., *Sent.* = PETRUS LOMBARDUS, *Sententiae in IV libris distinctae I-II* - ed. I. Brady (*Spicilegium Bonaventurianum*, 4-5), Grottaferata, 1971-1981.

RICH. DE MEDIAV., *Super Sent.* = RICHARDUS DE MEDIAVILLA, *Commentarium super quattuor libros Sententiarum*, Brescia, 1591.

RODINGTON, *In Sent.* = JOHANNES DE RODINGTON, *Commentarius in IV libros Sententiarum*, cf. TACHAU (1988)

THOM. AQ., *Summa theol.* = THOMAS DE AQUINO, *Summa theologica (Opera iussu Leonis XIII P.M. edita)*, Roma, 1882-1948.

THOM. ARG., *In Sent.* = THOMAS DE ARGENTINA, *Commentaria in IV libros Sententiarum*, Genova, 1585.

Bibliografie pentru dobândirea cunoștințelor filosofice necesare în cazul studenților-doctoranzi cei care nu au efectuat studii fundamentale de filosofie la nivel licență:

- doar trei titluri la alegeri din secțiunea precedentă

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Organizarea activităților de seminar; dezbateră tematicii lucrărilor de seminar	dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Augustin	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Boethius	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Abelard	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Petrus Lombardus	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Alexander din Hales	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Toma din Aquino	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: W. Ockham	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Adam de Wodeham	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Grigore din Rimini	referat, problematizare, dezbateră	
Studiu de text aferent cursului: Godescalc de Nepomuk	referat, problematizare, dezbateră	
Evaluarea activității de seminar	evaluare orală	

Bibliografie:

BRÎNZEI - SCHABEL (2014) = BRÎNZEI, M. - SCHABEL, C., "The Past, Present, and Future of Late Medieval Theology: The Commentary of Nicholas of Dinkelsbühl", în ROSEMAN, P. (ed.), *Medieval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, Vol. 3, Leyde, Brill, 2014, pp. 174-266.

CHENU (1943) = CHENU, M.-D., *La théologie comme science au XIIIeme siècle*, ed. J. Vrin, Paris, 1943 (ed. a II-a: 1969).

COLISH (1994) = COLISH, M. L., *Peter Lombard*, 2 vol., Leyde, Brill, 1994.

CONTI (2004) = CONTI, A. D., "Complexes significabile and Truth in Gregory of Rimini and Paul of Venice", în MAIERÙ, A., VALENTE, L. (eds.), *Medieval Theories on assertive and non assertive language*, ed. Olschki, Firenze, 2004, pp. 473-494

CORBINI (2017) = CORBINI, A., *Notitia intuitiva and complexe significabilia în the 1340's at Paris: from Alfonsus Vargas to peter Ceffons*, în *Philosophical Psychology in late Medieval Commentaries on Peter Lombard's Sentences. Actes of the XIVth Annual Symposium of the S.I.E.P.M.*, Nijmegen 28-30 Octobre 2009, ed. M. Brînzei, C. Schabel, Brepols, Turnhout, (în curs de publicare, consultat prin amabilitatea editorilor).

COURTENAY (1978) = COURTENAY, W. J., *Adam de Wodeham, an Introduction to his Life and Writings*, ed. Brill, Leiden, 1978.

COURTENAY (1985) = COURTENAY, W. J., *Schools and Scholars in Fourteenth Century England*, Princeton, 1985.

COURTENAY (1991) = COURTENAY, W. J., "The Articles Condemned at Oxford Austin Friars in 1315" în W. J., Oberman, H. A. et al. (eds.), *Via Augustini. Augustin in the Later Middle Ages, Renaissance and*

Reformation, Essays in Honor of Damasus Trapp, O.S.A., ed. Brill, Leiden - New York, Kobenhavn, Köln, 1991, p. 5-18.

COURTENAY (1994) = COURTENAY, W. J., "Programs of Study and Genres of Scholastic Theological Production in the Fourteenth Century", în J. HAMESSE (ed.), *Manuels, programmes de cours et techniques d'enseignement dans les universités médiévales: actes du colloque international de Louvain-la-Neuve*, 9-11 septembre 1993, ed. Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve, 1994, pp. 325-350.

COURTENAY (2000) = COURTENAY, W. J., "Parisian Theology, 1362-1377", în HOENEN, M.J.F.M. - BAKKER, P.J.J.M. (herausg.), *Philosophie une Theologie des ausgehenden Mittelalters: Marsilius von Inghen und das Denken seiner Zeit*, Leiden, 2000, pp. 3-19.

COURTENAY (2001) = COURTENAY, W. J., "The Parisian Faculty of Theology in the Late Thirteenth and Early Fourteenth Century", în AERTSEN, J. et al. (eds.), *Nach der Verurteilung von 1277 / After the Condamnation of 1277*, ed. Walter de Gruyter, Berlin - New York, 2001, pp. 230-247.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are în vedere coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările comunității epistemice ale domeniului studiat și a asociațiilor profesionale (exp. FIDEM, SIEPM) din domeniul aferent programului

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Ponderea din calificativul final
10.4 Curs	capacitatea de intelegere a genului de compoziție argumentativă studiat	examinare orală	50 la suta
10.5 Seminar/laborator	capacitatea de intelegere a genului de compoziție argumentativă studiat	examinare orală	50 la suta
10.6 Standarde minim de performanță			
• capacitatea de corelare a celor predate cu propriul poriect de cercetare			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

01. 10. 2018.

Data avizării în departament

Semnătura directorului de școală doctorală

.....

.....